

Landskap:

Småland

Upptecknat av: Jenny Danielsson

Härad:

Kinnaröld

Adress: Jäl

Socken:

Jäl

Berättat av: Densamma

Uppteckningsår: 1941.

Född år 1880 i Kalfsvik

Självbiografi (forts fr. M. 7531)

Begravning, födning, båtars och
skolgång.

Skriv endast på denna sida!

25

ACC. N.R. M. 7779 : 1.

Landskap: Småland

Härad: Finnerödral

Socken: Jät

Uppteckningsår: 1941

Upptecknat av: Jenny Danielsson

Adress: Jät

Berättat av: mig

Född år: 1880 i Tjalfsevik

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

Jag minns det sista året när jag bodde i Beskaboda i Urshult, min far och mor bodde då på Tjälklinge på vägen dog min äldste bror jag minns när vi skulle till begravningen farter och hennes far (som jag kallade morfar) och jag gick till fots från Beskaboda till Kärnviik jag minns har trött jag blev och satte mig på vägkanten, jag fick då åka med dem, så att jag höll mina armar om deras hals så fick jag hänga där emellan dem, och di bar mig så i stycknes, sen mötte far oss därmed båt och vi rödde till Tjälklinge. Jag minns på nöd när begravningsfalket kom fots

Skriv endast på denna sida!

jag sprang upp på vinden och göände mig
jag minns så väl alla förmingarna som stod
där, båt minns jag di granna kakorna som
var där jag kollade dem för hästar. Det var språ-
bakerier en slags smörbakerier ty när jag
blev äldre så förstod jag att di kallades
så. "Förminger" varje familj hade tre förmingar
med sig både i begravning och bröllopb
också hade di på denna begravning. Till för-
ning hade di en fin brödkaka och två ris-
gränsprankakor på den di skulle baka på
ett framrymme och välvss upp och läggas
på brödkakan, så hade di antingen hötost
eller ostkaka, och det tredje bakelsefatet
eller sockerkaka eller konfektfat. Vidare
minns jag när di tog kistan, jag kommer så
väl ihåg den granna krokan som var
på kistan, det var en gångsen sed hemma

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

att när ett gossebarn dog så skulle den flicka
som stått fälder vid gossens död skänka en
magrasskrona vid hans begravnings och den
skulle följa med i graven. Jag minns när di
satte kistan i en båt, ty det var vanligt
på "ön Fjälkinge" att de drodde liken och hela
likfärdens drodden i båtar efter. På vintern nä
isen bor så satte di kistan på en dröj
en halv gok före och höll i repet och två
gick efter och sköt från, sen gick folket
efter på skridskor, di som inte kunde
och inte oskade att gå spott di från en dröj
jag har varit med på en sådan begrau
ning. När vi sen skulle gå tillbaka till
Buskaboda igen så ville jag ha lite kaffe-
bönor med mig hem till "mamong" (faster
mor), jag minns när far gav mig några bö-
nor i en strut som jag skulle ge mamong
part

Detta hänt i maj månad 1885. Jag minns
även när min andre bror Emil döptes det
var i september 1863 farter var gudmors
ät honom jag kommer så väl ihåg när
di rödde ut från sjön har jag grått för jag
fick inte följa med, jag var många gång
er ner vid sjön och tittade efter dem.
Efter hade hokat hämm till halaset och det
satte hon ute i en åker för att svearna
och gömma det för mig men jag minns så
väl har jag springt där och klapprade med
handen på det, jag minns även att jag
satt ute och alla mors kycklingar drägn
eggs i mitt knän. På hösten för 1880 sål
de morfar och farter Baskaboda och
köpte en gård på Trelakkinge. Men far
drukmade kundelsmåssdagen år 1884
när han gick hem från kyrkan - fast

Hustrum tis den mannen som höjte gär-
den hetade Eva. jag minns så vcl nār
mormor sade till Eva. Då va faalit
vaä de va oppe bättia i da i så välsom
de sjöngde. dä haa ja höät må säger
Eva ja trodde att dä da ni; så di kunde höit
det båda två, det var ingen som
sjöngde det var ett förbad för fars
död, nār jag kunde lasa rent så frisk
jag alltid lassa aftombönen och ja minns
så vcl att jag läste upp den psalmen
och häste. Hör ren i unga åren jag ser
min far på båren, Jag kommer så
väs ihjag den sista gången far var i Bas
habo då han han rogade sig med mig.
Jag kommer även ihjag nār Petter Gustav
en man från Falänge kom och talade
om fars död, han bad morper gå ut

paster gick ut och lyssnade, när han kom
in så gick han fram och tillbaka på gal-
vet och skrek Johan haq säkt se Johan
haq säkt se, vidare minn jag inta av far
död. När jag sen blev stora talade paster
om att jag fick inta följa med till begravnin-
gen ty di hade inga kläder till mig.

Jag minn från Barkaboda när di plaska-
de hund från hemlestängarna ty där var
plasterad hund ett med en sten var en lång
sträcka, jag minn när morfar satte upp
långa stänger där som hunden skulle växa
omkring, jag minn även hur roligt det var
när di tog ner hunden från höften och
drog in hele stängarna i stagar och plaska-
de av hunden där. Jag minn när framtuna
Lina och franka-ellartan kom och skulle
plaska hunden, jag minn när paster kokade
fett

kappa till dem när hon sätta helle-
börnorne i "moatarr" (mattlen) och lade ett
grupper i hökspisen där lade hon kake-
sökerskytet och med et nedtråd och en
kniv slog hon sönder det. Jag minns när de
båda gemmorna faste och mormor placka-
de humlen här de själv psalmer och sånger.
Den när jag blev äldre hörde jag faste tala
om att det var en inkomst för dem och
flera andra att odla humle, den såldes
sedan till Tärnhamns byggesi, och det hör-
de di den med hästskjuts, det var en röd-
lig färd att köra humle ty i pränsen mellan
Småland och Bleking ligg rörar om nätterna
Som di var utsatta för, därför så brukade
di sätta vädeskrabbor i lasset med di röss
ändarna eftat så kunde di inte komma
nara och stoppa upp på lasset, och forts

sen med en god tränare och en lång
pink så kom vi endan för dem. Mitt
sesta minne från Baskaboda var när vi
made aktion där innan vi flyttade till
Täcklinge, jag kommer så väl ihåg hur
mycke folk där var, och när vi dansade där
på kvällen det var en red förr i tiden att
vi skulle dansa där som varit aktion,
jag minns så väl hur vi slags och het
fingret av en annan, jag var så sädd
så jag kröp under trappan i köket, sen
minns jag inte vidare av det förrän när
vi skulle flytta, jag kommer ihåg att vi
band en hoppupplotta lek på lasset och
fastev och jag äkte på lasset så minns jag
när vi hödde förbi morfar och pugkarna
ty di ledde kreaturen detta är sexta minnet
från Baskaboda, jag var då 7 år gammal. faste

Landskap: Småland
 Härad: Finneröd
 Socken: Jät
 Uppteckningsår: 1991

Upptecknat av: Jenny Danielsson
 Adress: Jät
 Berättat av: Enig
 Född år 1880 i Falbygden

LUNDS UNIV.
 FOLKMINNES-
 ARKIV

Främkonster till Tjäcklinge

Jag minns när vi kom fram till Flenskeult
 så var det många båtar som mötte oss
 ty vi skulle se över sjön ty Tjäcklings är
 ju kringplatet. Jag minns hur felt det var
 i hela rummet, och vi låg där om natten
 utan att hörda sångar, sen om ett par
 dagar skulle det bli halas di skulle då som
 det hette förr här på trädten sprandora in
 sig, alla bönderna i röten skulle byggas
 på en mältid. Jag kommer så väl ihåg
 när di dukade länge bord runt omkring
 i stugan, och när folket kom och hade
 förmningar med sig, jag minns så väl har felt

ACC. N.R. M. 7779:10.

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

Di hade lagt rutor av ägg på risgryngrötens
gela ränder på ett hål och vila på ett håll
(alltså galan och vitan av ägget) Det var en
gång sen sed att alla skulle ha risgryngröt
på flyttenkål, sen dager efter skulle pas-
ters pojkar be ungdomen i roten det var
på knälen och jag mäns har di dansade.
I närmsta gården hiedde en flicka som heter
Britta två år äldre än jag, och vi blev fört
richtigt goda vänner. Sedem på Torsdagen var
den att efter Torska kalas skulle di köras
bort av förmingarna och grölen berde patiga
som ej blev lyckas och det skulle Britta
och jag göra, detta var vid vårfrötidens
sen skulle jag böja min skola den 1
april och då fick vi båda sällskaps
jag var då på det åttonde året.
Men jag böjade skolan så kunde jag forts

Så rent var jag nölla, och jag kände
så hela lilla katkesen recht extant till
och till sagens första fara i stora katke-
sen, det hade Emils foster yngsta son
som var sex år äldre än jag lärt mig
Jag kunde även de mest morgan och
aftonpsalmerna ty vår foster satt vid
spisen med en sticka i handen och faste
sig ned medan han läste då låg jag
vaken i sängen och lästo efter och läste
mig många psalmer och även morgon-
och aftonbönerna. Jag tycker sjelu att det
är mitt bästa minne. Den dagen jag
skulle höja min skola så följde min
mor med mig, ty hon och mina två
bröder bodde i fosters hem ifrån den
tid som far drunknade och tills hon
fick sitt lilla hus färdigtbyggt fast

När vi gick till skolan så sprang en
ekorre öder vägen, det körde till sade mor
ty han sprang från höger till vänster
kort. När vi kom till skolan så ville
inte lärarinna ta emot mig ty oli andra
barnen hade gått en månad, men sade
hon hon måste få stanna här i dag vilket
jag frågade. Första klass eller som vi sade
nybörjarna hade haft sin lärtimme innan
vi kom. Då när mor gick så fort jag sätta
då i tälta, vad jag minus min första skol-
dag väl, När det kom fram på dagen
så steg jag upp gick fram till ett fönster
och tittade ut, jag sade då jag ville gå hem
här behöver jag inte sätta åt gło, du skall
väl få låsa sade lärarinna, om en stund
Tog hon fram arbeteboken och jag skulle
lära mig orden, jag minus så val att forts

jag sade då "häse" väl intet (fraserintet)
Ja nu här ja han läsa rent, de kan läsa
rent skrattade lärařinnan kom hit fram
då och läs i min bok, jag hände läsa i
vilken bok hon tog fram, ja hon läsa
rent i katalogen sade jag blet blet för-
hör från det ena stycket till det andra
jag klassade det så långt som jag läst. 814
fick ni gå hem, dagen efter skulle ni
lära åt halv nio, när ni då hade gjort
morgonbönen så flyttades jag i en annan
lära i andra klassen, då fick jag jälva
andreklassarna med att göra och lärde första
klassarna att stava ty så fick di göra
varje år, på den tiden lärařinnan
kristen den med tredje klassen. Men lära-
řinna hette Beda Åkeren hon var så nöjd
och jag hade alltid medhåll av henne just

Jag fick gå många åren den åt henne
och hjälpa till på bosterna med ved och
vatten vi var några sätta alda plötar
som fick hjälpa åt med det så fick vi
kokor av henne och ibland kaffe. Så kom
min andra skola året efter men räknades
för tredje skolan så min skoltid i små-
skolan var sex månader. När vi skulle
skara sholsalen till examen i min sista
småskola så hade vi roligt, lärarynnan
räknade ut hur vi skulle få lite med
oss från hemmet var och en, sen brakte
hon wäfflor och kokade kaffe medan
vi skarade, sen fick vi sitta i var sina
bänkar medan vi drack kaffet. När vi
sen hade druckit kaffet så fick vi leka
inne i sholsalen en stund vi flyttade
bänkarna runt kring väggarna för

sen fick vi taga are oss hafotalla så vi
inte smutsade ner galuet till examensda-
gen förrän man var med oss och lekte.
Den första augusti somma är började jag
som di' då sade "storskolan" (folkskolan)
där var vi många barn omkring fyra-tio
ty där var fyra klasser skolelisen hetade
Bydkrist han var sträng men snäll, han
smusade i näsan, när han tog en pris var
annan minst då viste vi varit det lei-
tade men jag hade hans ynnest så jag var
inte rödd, jag har inte fått styck i skolan
mer än en gång och det fick jag av Byd-
krist, det gick så till ~~en~~ ^{och} han hade en löj-
tand i munnen som han skulle fälla
och den skulle jag hjälpa henne att dra ur
där och tog därför en dag en lång syltståll
med mig och hand om tanden och forts

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

skulle draga där den ty så hade jag
lärt där hemma, jag band omträden på
varter men hant ej att draga där den
utan hon samlade ihop träden i munnen
sen skulle jag draga där den på en an-
nan rast, vi satt bredvid varandra,
trykhirst fick se att hon satt och lekte
med träden han tog tag i den och skulle
slita den ur munnen, men o ve länden
pågde med och hon böjade att skrika
min tand, min tand, han blev rent fö-
trivsad och frigjorde huc det var folt
då saade hon Tilda hette hon den var
Jenny bandit i och skulle dra där tanden
då tog trykhirst en linjal och slog mig över
fingrarna och saade jag shall lära deg till
att sitta stilla under timmarna, det är vad
stryk som jag fick i skolan. forts